

פעולה בנושא מאבק החקלאים

"מצילים את החקלאות בישראל"

מטרות הפעולה:

1. העלאת מודעות למאבק החקלאים וסיבותיו
2. שהחניכים יבינו את החשיבות בשימור החקלאות בישראל
3. שהחניכים יחליטו על דרך פעולה בנושא

מהלך הפעילות:

1. **משחק פתיחה: משחק החקלאות.** החניכים עומדים במעגל צמוד עם ידיים נשענות על כתפי הקבוצה. כל חניך מקבל תוצרת חקלאית אחרת. (פלפלים, תפוז, א, פרחים, דבש, ביצים, ענבים, חלב... לקבוצות גדולות מומלץ להכין על פתקים על מנת לקצר את החלוקה) המדריכים מודיעים על דברים שונים שקורים, החניכים צריכים לחשוב אם המקרה שקרה משפיע לרעה על התוצרת החקלאית שקיבלו. אם כן הם צריכים להישען על שני החברים שמצדדיהם ולהרים רגליים. דוגמאות למקרים: שפעת העופות, שלג, שנת בצורת, מכת ארבה, לבסוף מציינים מספר מקרים המשפיעים על רוב המעגל - התייקרות המים, התייקרות הקרקע, מיסים גבוהים על עובדים זרים. סביר להניח שהמקרים האחרונים יפילו את המעגל.
2. **שיחה ראשונית:**
מה האתגרים של חקלאים היום? ממה שאתם יודעים.
מי מכם משפחתו עוסקת בחקלאות?
הפעולה הקרובה תעסוק בנושא זה. היום מספר העוסקים בחקלאות בארץ הצטמצם מאוד ואנו נמצאים במשבר נוסף בו חקלאים רבים לא יודעים אם יהיו מסוגלים להמשיך ולעסוק בחקלאות.
3. **מהמשק לסופר.** מתחלקים למספר קבוצות, כל קבוצה מקבלת תוצרת אחת מהרשימה של המשחק הקודם. משימה ראשונה - כל קבוצה צריכה לרשום את כל הפעולות שקורות משלב הגידול עד הסופר. חושפים את הפעולות ומתקנים ומוסיפים אם צריך. איזה מהפעולות עושה מי? החקלאי, המשווק? משימה שניה - לבסוף הם מקבלים מה המחיר של כל תוצרת וצריכים להחליט לפי הפעולות שכתבו כמה מהסכום צריך ללכת לחקלאי וכמה לבעל הסופר. לאחר שכתבו מציגים את הנתונים (צריך לציין שהמחירים משתנים בין עונות השנה).

תוצרת	מחיר לצרכן	כמה מקבל החקלאי
עגבניות	5-6 ₪ לקילו	2-3 ₪ לקילו
ביצים	1.4 ₪	0.4 ₪
חלב	6.5 ₪ לליטר	2.5
תפוז"א	6	2
גמבה	5-6	1.8

4. שיחה על פערי תיווך:

הסבר: פערי תיווך - בין החקלאי לצרכן בשוק או בסופר התוצרת עוברת כמה שלבים ובכל שלב למעשה מתייקרת וכך נוצר פער בין המחיר שהחקלאי מקבל על התוצרת למחיר שהצרכן משלם על אותה תוצרת בדיוק.

פערי התיווך שונים בין תוצרת שמגיעה לשוק לבין תוצרת שמגיעה לרשתות השיווק. בכל מקרה שניהם מסתמכים על מחירון שמוציאה מועצת הפירות והירקות ונקרא "תקליט" הוא מתעדכן אחת לשבוע.

בתוצרת שמגיעה לשווקים, הירקן קונה את הסחורה מהשוק הסיטונאי אשר מקבל את הסחורה מהחקלאי. כך שהמחיר הסופי מבוסס על מחיר התוצרת כפי שבתקליט כולל עמלה של השוק הסיטונאי, ורווח אותו הירקן מחליט להרוויח אשר משתנה בהתאם לסביבה בה הוא נמצא ולתחרות השורה בה. לעיתים יכולים פערי התיווך להגיע גם למאות אחוזים.

בתוצרת אשר מגיעה לרשתות השיווק המצב אף קשה יותר - רשתות השיווק קונות את התוצרת היישר מהחקלאי לפי המחיר שבתקליט אך מורידות 20%-25% מהמחיר שהן משלמות לחקלאי כדי לכסות את הוצאות הרשת. כלומר אם חקלאי מכר לרשת 100 טון גזר הוא יקבל תשלום רק על 80.

מהרגע שהתוצרת בידי הרשת, היא יכולה לעשות במחיר כרצונה להוריד ולהעלות מחירים לפי היצע וביקוש.

כך קורה שתוצרת שהושגה בעמל רב ובהשקעה כספית רבה נמכרת בסכום מבזה אשר לעיתים לא מכסה את עלויות ההעסקה והמים אותם נדרש החקלאי לשלם.

הפער הכי גדול קורה כאשר השוק מוצף בסחורה ומחירי התוצרת יורדים בצורה דרסטית עד כדי כך שלחקלאים לא שווה להמשיך לגדל את התוצרת והם משמידים יבול או במקרים קיצוניים מייבשים את המטעים.

מסבירים את הסיבות בשפה פשוטה ושואלים:

ממה נובע הפער?

האם אנחנו חושבים שזה צודק?

5. **"אם חקלאות כאן מולדת כאן" - הכריז בשעתו משה סמילנסקי, מראשוני החקלאים בארץ ישראל. מקריאים לחניכים את הציטוט ושואלים:**

- מה המשמעות של חקלאות בחברה? (ערך העבודה, היצרנות, ביטחון המזון - לא תלויים)
- איך תראה המדינה ללא חקלאות?
- מי יצליח לשרוד את המשברים הנוכחים? מה המשמעות שיהיו רק חקלאיים גדולים?
- מה האחריות שלנו על מצב החקלאות בישראל?
- מה אנחנו יכולים לעשות?

6. מסבירים על ההפגנה המתקיימת ביום חמישי ה-26/3 בשעה 12:00 בתל אביב. (מול בניני עזריאלי) להפגנה יוצאים חקלאים מכל הארץ. בני המושבים בוחרת לקחת חלק בהפגנה. תפקידנו להפגין סולידריות ותמיכה בחקלאים.

דף המסרים להפגנה מצורף למייל. חשוב לקרוא ולדעת להסביר את הסיבות להפגנה.